

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Postkolonialismus 2

Mgr. Martin Klapetek, Ph.D.

Katedra filosofie a religionistiky TF JU

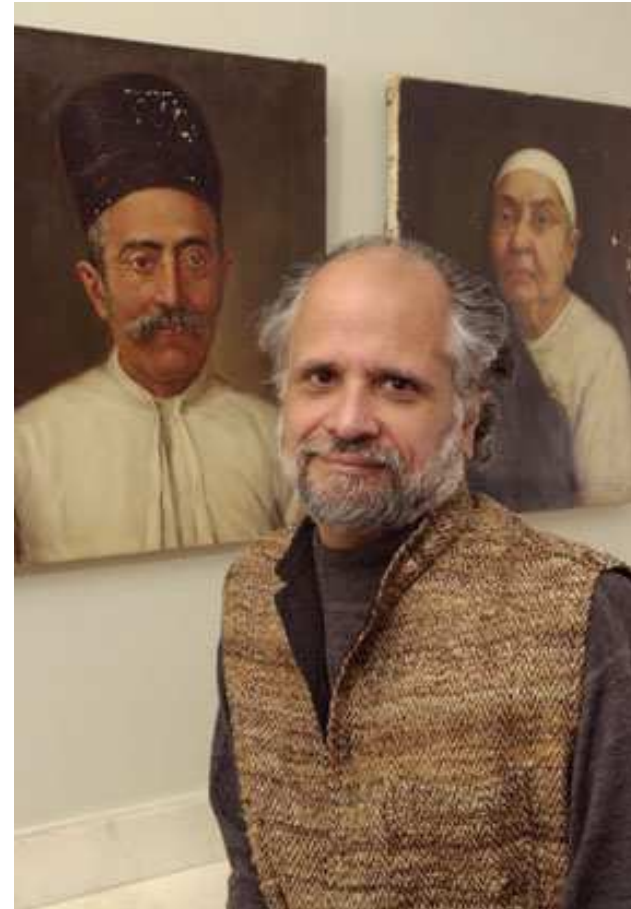
Gayatri Chakravorty Spivak (nar. 1942)

- katedra humanitních věd na Columbia University v NY.
- Vliv Derridovy *dekonstrukce*
- „**Mohou podřízení mluvit?**“
- Nesnadnost pozice amerického akademika **mluvícího o umlčených** subjektech světa a jejich hlasem, proto reflexivní **zkoumání podmínek.**

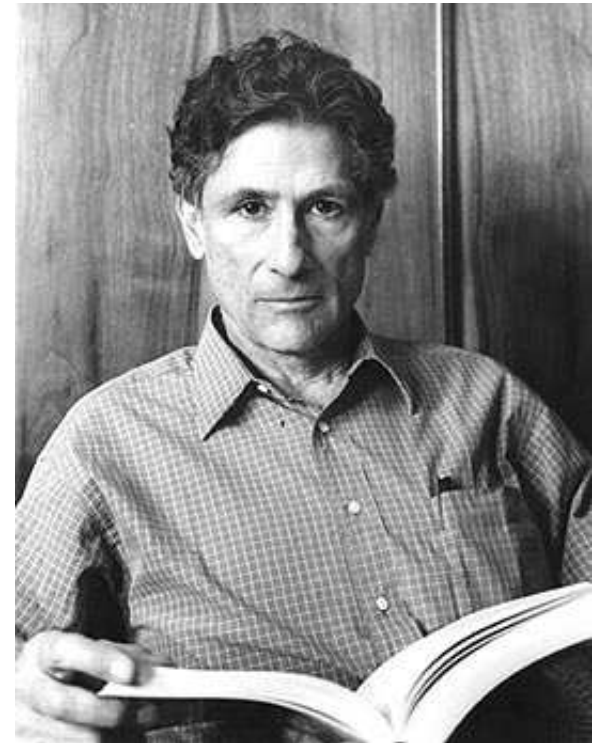

Homi K. Bhabha (nar. 1949)

- profesor literatury na Univerzitě Harvard
- proti snahám redukovat země **třetího světa** na jakousi **esenci** homogenní **identity**
- pojetí **národnosti** je určováno **narací**
- **Mimikry**, mezera, **hybridita**, prahovost.

- **Orientalismus** je „způsobem *myšlení* založeném na ontologické a gnozeologické *distinkci* mezi ‚orientem‘ a ‚okcidentem‘ ...
- společenskou *institucí* zabývající se orientem – ve *smyslu tvoření názorů, autorizování stanovisek, popisování, učení, osazování a ovládaní*:
- orientalismus jakožto západní styl sloužící *dominanci, restrukturalizaci a získávání institucionální moci nad orientem*“

Edward Said (1935-2003)

John Stuart Mill (1806-1873) – o britské koloniální správě v Indii (1852)

- „Celá správa Indie je uskutečňovaná **písemně**. Všechny dané **příkazy** a všechny **úkony** vedoucích úředníků jsou podávány písemně ...
- Toto mi připadá jako **nejbezpečnější** způsob vlády na rozdíl od jiných, existujících takřka v jakékoli správě na světě, neboť žádný jiný systém **nemá** zaznamenávání takto **dokonalé.**“

Postkolonialismus a poststrukturalismus

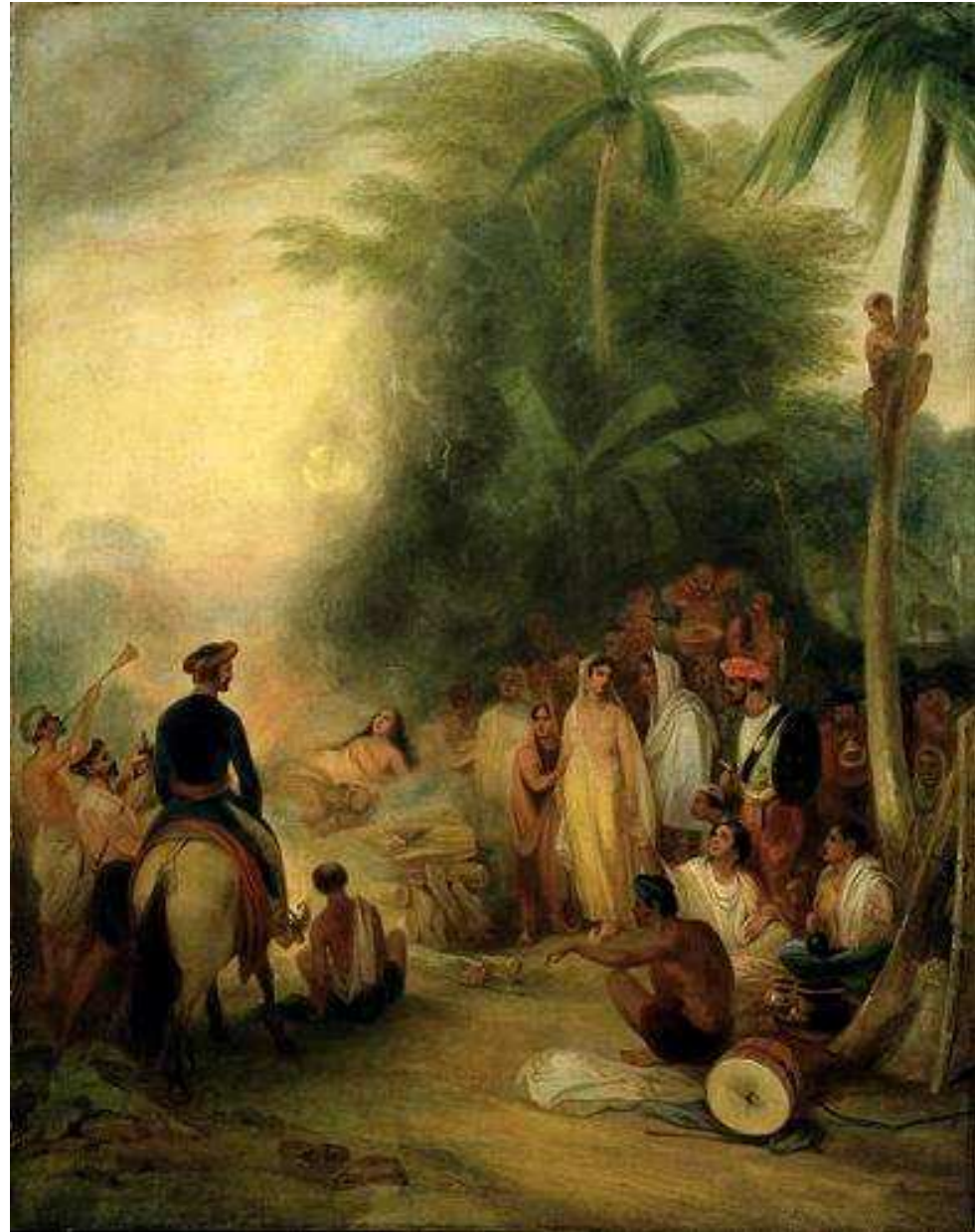
- postkolonialismus ve shodě s poststrukturální teorií
- „protizápadní strategie namířená **proti** hierarchickým **kulturním a rasovým** předpokladům **evropského** myšlení.“

Robert J. C. Young (nar. 1950)
New York University

Satí

- Romantizující představa
- Reprezentace mladého indického ženství
- Tragičnost a erotický motiv

James Atkinson (1780-1852)

Postkolonialismus a feminismus

- „**Bílí** muži zachraňují **tmavé** ženy od **tmavých** mužů.
- Ženy **chtěly skutečně zemřít.**“
- ideologicky **koncept** kolonialismu jako **misie** humanismu, civilizovanosti a pokroku
- Žena jednak reprezentovaná jako **oběť** pohanského-nehumánního zločinu a z druhé strany jako **ztělesnění rituální tradice.**
- „**Podřízený nemůže mluvit!**“

G. Ch. Spivak (nar. 1942)

Postkolonialismus a feminismus

- „Žena je palimpsestem, přepsaným textem jiných tužeb a jiných významů“
- Feminismus je ve shodě s postkolonialismem teoretickou, **uměleckou** a **politickou** strategií, jejímž cílem je **narušit** a změnit mechanismus eliminující, konstruující a reprezentující **ženský subjekt** dominantním, patriarchálním diskurzem.

Leela Gándhí (nar. 1966)
University of Chicago

Postkolonialismus a feminismus

- **Spivak**, analyzující v eseji *Francouzsky feminismus v mezinárodních souvislostech* (1981) knihu **Julie Kristevy** *O čínských ženách* spatřuje problém feminismu v omezeném, universalistickém vidění ženy jako **heterosexuální bělošky** pocházející ze **střední** vrstvy obyvatel.

Julie Kristeva (nar. 1941)
Univerzita Paříž VII.

Postkolonialismus a feminismus

- „předpoklad, že všechny z nás, sdílející **stejně** pohlaví, **napříč** třídami a kulturami, jsme jaksi společensky ustanovené jako **jednotná skupina** identifikovatelná před procesem **analýzy** ...
- **Diskursivně konsensuální jednota** ,žen' jako skupiny je tedy chybně zaměňovaná za **historicky specifickou**, materiální skutečnost ženských skupin.“

Chandra T. Mohanty

(* 1955) Syracuse University – stát NY

Postkolonialismus a feminismus

- „To, co se zdálo být historicky **radikální opozicí**, je pro mnoho feministických, postkoloniálních kritiků dialektickým vztahem mezi stejnými, **patriarchálními diskurzy**, které se snažily reprezentovat a **mluvit** za životy žen **bez skutečného ohledu** na ně“

Ato Quayson
University of Toronto

Draupadí

- **Spivaková** v antologii *V jiných světech* cituje vlastní předklad dvou povídek bengálské spisovatelky **Mahaswety Deviové** (nar. 1926).
- Povídka **Draupadí** z roku 1999

Kritika postkolonialismu

- **Arun P. Mukherjee** (York University, Toronto, Kanada)
- **zjednodušující** a uniformující tendence postkoloniální teorie
- přílišné zdůraznění **autora**, reprezentujícího autenticky **„svou“** postkoloniální společnost
- pojetí kolonizovaného jako **jednotlivé** jednotky

Rozšiřující literatura k tématu přednášky:

- Knotková-Čapková, B. a kol.: *Obrazy ženství v náboženských kulturách*. Litomyšl: Paseka 2008, s. 142-199.
- Bellinger, G.J: *Sexualita v náboženstvích světa*. Praha: Academia 1998, s. 149-153.
- Morrisová, P.: *Literatura a feminismus*. Brno: Host 2000, s. 189-197.

